

სათით. მან აღიარა ყალბი რწმუნების წერილის შედგენა და განაცხადა, ჩემ მიერ აღებულ ფულს აღიარებდა 1500 მან ნურალოვს მივცეოდა. უკანასკნელი თავ გამოკლებით უარყოფს თავის დანაშაულს.

* **ჩვენსაგანის საქმე.** ამ საქმის შესახებ ოლქის სამსარდალოში შემდეგი განაჩენი დაადგინა: მილოტიის პრაპარაშვილი ასევე ზეინალივი, მისი ძმა იმნაილ-პავლე-სუმ-მოლო ზეინალივი, სტეფან მხიელის ძე ვარკ-პარანოვი და იოსებ კონსტანტინის ძე სელედო-ვილი დანაშაულებზე იქმნენ ცნობილი, როგორც ყალბი ქაღალდის ფულის გაცემაში მონაწილეობის მიზეზის და მისთვის მათ სკოლა-რეა ყუელ ფეხების ახდით: ასევე ზეინალოვს—მ წლის ვადით, ხოლო დანარჩენს სამ—ოთხ-ოთხი წლის ვადით; გახდასდეს თვითონ ბრალდებულთაგანს ხაზინის სასარგებლოდ იმდენი ფული, რამდენიც მათ ყალბი ფული აღმოურხდათ. ბრალდებული სალი-ქერ-ბალია-ბაგა-ვოლოდი ნარიშანივი ცნობილი იქმნეს დანაშაულში ყალბი ფულის გავაძიების ვანარაგულად და მისთვის მას ტუსადთა განყოფილებაში 3 წლის ვადით დატოვადეს; ხოლო დანარჩენი ბრალდებულნი ბორჩალოს შაჰის სოფ. თევჯილის გლეხები: ამირაყალბი დავით-ოღლი; ყული-ბაბო ოღლი და იმნაილ-მამეყ-პასან-ოღლი გაპატივდებულ იქმნენ სამსარდალოს მიერ.

* მდლობლის გამოცხადება. თბილისის ციხეის საშუალებით გამწესდა მარტოების უფასო წიგნ-საყვან-სამკითხველთა მდლობლის სწრაფად. ლუკა თაივაიშვილს, რომელსაც სხუამეც სწავლიდა, სწავლიდა მუშაობდა იამ სწავლიდას შემოსწარა იამ სწავლიდა წიგნი, დარეგული მანეთ ნ. ჭერად.

ამასთანვე იკვეთა გამოცხადება ველსად სთავის გველა იმ პირთ, რომელნიც ითხოვან სხუამეც სამკითხველთა წიგნებს, წარმადგინან მათი ამა 1898 წლის ხეგარა სწავრთა ფულს სამკითხველთა გამწეს სხუამეც რადგან ამ გამოცხადებას სამკითხველთა ფრანგულ ექსპრობება ვედა.

მარტოების უფასო წიგნ-საყვან-სამკითხველთა საქმეთა მწარმოებელი კიბორჩხა

სამხრეთიდან. საიციანა ბავშვის დასაღება; დამა სამტრედიის მახლობლად, ხ. ჩხენიძის, გლეხის ნ. უკუს ცოლს დაგვიდა ვატი, რომელსაც სახე ვაქცილდსფორთი უნაქვილილი ექვს, მაგრამ საჯდომი არ აინია და გვაში სრულიად არა ექვს. ბავშვი მას აღიკრობარცხე ექიმში განხუთვება, რომელსაც უწოდდა ბავშვისაგანის პაპრაკთა ვაქციებოთ, მაგრამ ვერ გახდა.

ექიმო ამბობს, ჩემს დროში არ მოკლებიან რაღაც და არც გამოვინია ასეთი ბავშვის დასაღებოთ. უბრალო არ იქნება, ბავშვი სხვა ექიმებშიც წახინო და საბარლოს რამე შეწყვიტა ამ მოუხინო.

ს. გუგუაშვილი
* **დ. ბუღალაშვილი.** თავისი უფულობელი ციხე. აქ ახალ წელს შემდეგ პირია მონაშაულებელი, რომ ადგილები შეიძინა სამოსახლოდ. თუმცა აქამდელი სწავლება ხალხს შეფინა ადგილები, მაგრამ მოუხეხებულ იყო, რადგან უცხოებანი უნდა მიმობრათო ქუთაისის გუბერნიის მმართველთაგან და ავტარად ვოლოდენ პასუხს. პასუხი გუბერნატორიდან ხშირად წელიწადი გვიანდებოდა. ხელთა, როგორც ვეგმის, გუბერნატორმა კოვასისი თოვან-პარანოვი უწოდან კიოხვა აღიძრა, შეედივის წინადადებით, რომ მიეცეს გულაშვილი ადგილის მმართველბს დივიდი უფურცელიცა, რომელნიც გულაშვილზე შესხებენ მის ჩამაბრუნებას. ამიტომ მოუთმენლად დღევანდელ ხალხს მთავრობისაგან განკარგულებას.

ნაღია
* **დ. ხილი.** საქაბელო შრომისაგან წაყრილად. დავიანდებული კია, მაგრამ მაინც მიწად მიკითხველბს ვაუწყრო დივიდი მკვიდა. სწავლის საქმე ჩვენში დივიდი-ოღლი წარსილ. ამ საქაბელებლის ვარდა, რომელნიც დღემდე არსებობდნენ ხონში, ამ წელს მიკითხვა კიდევ ირთ: ქაბელების პრაიმინაზია ვეფხე ბაბაძისა და სახელისონა. სკოლა. გვი არ არის, რომ თავის დროზე ეს სკოლები აიგებინა, რადგანაც ხონელების სიკვრელად სწავლისაგან სწორად რომ გასაოცარია. ვერ ნახებთ დარბი ოჯახს, რომ ბავშვების აღზრდაზე არ იყოს თვავარგებულბი. ამ ნაირი ოცად და მიმართულება მიუღოს საქართველოში რომ სუფევს, ჩვენს ბელს ძალი არ დაუკვს: ათი წლის განმავლობაში წერა-კითხვის უკიდრინიანი კაცო ვინა რომ მოსაძინენ იქნებოდა.

ხონელები-კი საქებია, მაგრამ ხონელი ზოგიერთი საქაბელები გიჭრებთა შეინიხის. მასწავლებლობის მათ არაფერი სცხითა, უფრო მეყვირლმანებან და აღბე-მიკეთებენ. ამ რამენიმე წელს წინად, მასწავლებელ ბავშვებს წლობით მოსახსარებლად იყენებდნენ მხოლოდ იმ პირთა, რომ სასწავლებელში შეგავლინა. ერთი მასწავლებელი იქამის მივიდა, რომ სარეცხი ქარხანაკით გახსნა: ირ გრომს ამ საქაბეც ვაგავდებდნენ. მადლობა მღერასა, რომ ხონელების დირექტორის წყალობით ყველა ეს წესები მოისო...

20-ს ენციკლისთვის იკურთხა აქაური ქაბელების პრაიმინაზია. ხალხი ბევრი დასწრო და კიდევ უფრო ბევრი დასწრებოდა, რომ ამ დღეს „სხობად“ არ ყოფილიყო დანიშნული. სტუბორთა შინის იყნენ აქაური სამოსწავლო სემინარიის დირექტორი, ზოგიერთი მოსწავლეები და აგრეთვე ქუთაისიდან ჩამოსულბები: აქაური მასწავლებელი, გ. ოცხელი, ნაურვი ვეკოლო მაკვაზიანი და სხებუი. სკოლისთვის შემდეგ სტუბრება სამოცოდვე კაცინდ მასწავლებლად იყენენ მდლობ. დ. ბაბაძისის და ს. წლიკოვი კაცლის ქვეშ დასწრენ ნაღია-მთა, რასაკვირვებო, ბევრი ღიმილანია ახალი პრაიმინაზიის სადღერებელთა, ბევრი სიტყვა წარმოითქვა, ბევრმა სურვილიც ამიქმნა იმნა თავი. არა დასწრეთა (გამოაცხადეს თავის თანაგვარმა დეპუტით ქუთაისიდან, წიკორისიციკამ და ტელიისიამ). ცხლა პრაიმინაზიაში ვაცხარებული სწავლია და ბევრნიც სწავლობდნენ, თვითნა სწავლაზე და მასწავლებლებზე შერე იყს.

* **ხ. ხანდა** (სამეგრელო). მისაცხად. ჩვენსკენ მუშაობა ითიქმი გათავებულბია, ხოლო დ. ზუგდიდის მასლობლად ითიქმის კი დასწრებულა. წარსული ადრების დამა მოსავლას ადარ ვეკოლოდი სრულიად, მაგრამ, მადლობა დემურასა, გვირანი მოსავალი მოგვიყვანა. კოლომის დროს მშვენიერი დარბები დავიკეთა და იმან ძალიან მშვენიერია ხელი, მაგრამ შარხანდელ მაინც წავლითა.

დენი-კი რა მოგასწენთა, ჩვენ სოფელში ხა წულსაც კარგად მოიბას აუტყენს, იმ წელს ჭარი მოვიდა და ყველას ძირს სამაჰყვის, წელს არც ყურნენი მამა და არც ქარი მოსულა ამ ბოლო დრომდე (ე. ი. ყურნის მოკრების შემდეგადას). ჩვენს სოფელში, სადაც ნ—მ წელიწადი დღენა არ მოკლებულა კი არა, არამდე უკავრა, მუხტურაში, მიკვანდა და სხვა მის მეზობელ სოფლებშიც, საიდანაც დღენის ვეკოლომობით, იქაც არ მოსულა წარუხლს დღენი.

მანბაშილი. ვარსა ცაკოთა ეკვეს. 14 ოქტომბერს ექვს სოფელს ჩვეულებრივ წესში ვარის კაცთა ვაწყველა კომისია. შორევი დღეს კომისია შეუდგა მუშაობას. ჩენი საბოჭკოლოდან წელს გასაყვანი იყო 121 კაცი, ეკვესის ყრადარქვს 14 ოქტომბერს დღითი და ვაგორდელ თამის 9 სათამდე, ხალხს ვაურეგული მოაყვანა ყველა ახალი-მახლო კუხებშიდან, ზოგი თვით ქირისფორნი ვასაყვან კაცთა და ზოგნი კი მეთავალ

ყურნი. დღემდე კომისია აქ საკუთარი ბინა ჰქონდა და ამით, რასაკვირვებო, იქსი დღე ვაკურევი მამი იყო, წელს კი სხუენული კომისიის ვილისა საკუთარი მშვენიერი სახლი. ეს სახლი ვაკელოდ ჩვენის აქაულებს ნ. დღებულის მიეკიდრინებოთ. სახლის აშენება დაჯდა სულ თასი ზუთას მანეთად. აქედან რეაგია მან. სახეგანობას ვაგასდა, დანარჩენი ადგილობრბო მოვაკრებენა მამ. ჩიქანადა და გ. კიტუნმა ვაგადრეს.

— **ქურდაბას მისამაბ და გვას უჭრისაგან.** ჩვენში ამ ეხად ქურდაბას მივითავით, რასაკვირვებო მ. დღებულის წყლობითი, რომეკული ძლიერ დენის ქურდს და მზეც ეტყობს. არ იზამ მ. დღებუდე ურგობის, რომ უყარდეს მამი ქვეყნის ვეჭის ვეჭრისობას, რომლებიც დიდი წვიმების გამო მხოლოდ ვაგუჭრულან, — განკუთვრებით კი ხონის ვახს, რომელსაც დღის დღივინია.

— **საგარეგული საგარეგული.** ამ შემოძლიან არ ვაგაენო მკითხველბის ისინი ტერესი საქმე, რომელიც დღემდობი იყო ვასარგებელ 28 ოქტომბერს ნაოღლევის მომარგებულ სამსარდალოში. არ საქმის ვარგებობა. 1898 წელს უშობდის სირილი დასთანხდა სწავლიდან მარტვილი სამსარდალო სასწავლებლის ვალბრანხე, მხოლოდ იმ პირთით კი, რომ მარტვილბებს არა თათს მანეთა ვარეგებნათ სასწავლებლის სასარგებლოდ. მარტვილის მბრთე ამ საქმისთვის იმდენი დღებუტელთა სთხოვდა ერთ

აკაურ შემდებულ მცხოვრებს, ვათხოვდებ მანქის ბილივებო, და თუ სასწავლებლის ვალბრანხე მშენი მხოლოდ დაიხარებოდა, მაშინ, მათ მიერ მიცემული ექვილილის ძალით, მათ უნდა ვადაეხილათ ამ ბანქის ბილივებს ფულა—1800 თუ 1500 მანეთი. ეს ვებებოდა, ამ პირობებზე, რაკი ირ ნაირ სარგებელს იღებდა, დასთანხდა. მაგრამ, რადგანაც ბანქის ბილივები სჭირია ადარ შეიქმნა, ამ ვებებოდას თვისი ბილივები უნაყენ მიიღო და დღებუტეტბის მისცა კიცრანია, რომ ბანქის ბილივები უნაყენ მიღებოდა. ხოლო ეკვილივები კი რადიც ნაირთა შეირინა. ახლა ამ ვებებოდას მან ვარ ნიშნულთა ერთი ეკვილი სამსარდალო წარადგინა და ბილივება, მომოსავლი დღებუტეტბის საგან 1800-ოღდ მანეთითა. ამასთან სთხოვს მასწავლებლ საქმე ახალი ვარის კანონის ძალით ვააჩიოთ და დასწრებულბო. მაგრამ ამ ვებებოდას ეტყობა, დავიწყებია რომ მისი ხელი მიყვრილია ბანქის ბილივების უნაყენ მიღების კიცრანია.

* **დ. შატაშვილი.** შექთაბი-
რა გვებტრანსებს თავ-გასვლამა-
თუც კი ხანია „პატრუნიკობა“
შეიძინა, მაგრამ ჩვენს კურთხეულ
ხესტაფონში გერ კი ბევრს ვერ
შეუწინია და თუ შეუწინია—მისი
მეული პატარაი ქოლერი დახას-
ხული გვებტრანსებს გერ „შეკრე-
ბია“; თავი ისევ ბატონი მოქაქს
და თვის ვარშუბო ხალხს ემბი მი-
ანანია. მართალია ამდებტრანსებს
ხნინად ძველი დავთრითლი ჩო-
ხახალხები და დაკრებული წუ-
თალი აცივით, მაგრამ განა მისი
გვარი შეუძლია ყველა ამავსებ
დაფარავს? განა მისმა მანაშაპმა
ტყუალი დაღუტავა მის ეს და-
დებული ვანძო? მათის აზრით,
უწყობის-ფურცლისა დონებია და-
წესი და ვერც ვერაფერ შეუცვლის
ამ დაწესებულებასო. აი, ასეთი
შეიძინა ხოზა ვაგებტრანსებან,
ქონი იყის, რამდენი შეურაცხუ-
ლია დღემა პატონან მუშაჲს, რო-
მელიც თავის ოფიცი აირგნს
კოლ შვილს. მაგრამ ვაშოდის
ვინმე თუ არა სწავლი მუშახალ-
ხის ინტერესს დაცველად, რამ
ასეთი შეურაცხულისიგან დაიფ-
არო? სხვაგან არ ვიცი და ზეს-
ტაფონში კი ამის სწენებუც არ
აქვს, თითონ ამ სტრეიონების და-
მწერი გვხვდით შეწველი ფაქტის
წნახველი: ერთ მეურვეს, რომელ-
სის იყო ჩამოგებანა ქვა და
კვებნცია მიქონდა ბ. ვეკლესი-
ისი კანტარაში ფულის მისაღუ-
ბით, ერთმა სწენებულ შექთაბი-
რათანგან, რომელიც იღვა და
კანტორის წინ, თვალში წწელი
მოახვედა, რომელიც ხელმეცხე-
რა. მეურვემ თავაზიანად შეწინა
თვლი კინაღამ დაბრუნო. მაგრამ
ფარ მოასწრო მეურვემ ამის თქმა,
მისი კეთილ-შობილგან მოუტრუ-
ნა მას, ერთი შეშოპრა, მეორე,
მესამეც უთავაზო. ბოლოსწელიც
გდამწინა და გუდუდ თავის გუხს...
და ის ასეთი თავ-გასვლისისი ასა-
ლაგმავად არავინ თავი არ გამოი-
ლა, თუმცა პოლიცია იქ იყო
და ხეს ხალხიც, ზოგამს კარდც
დასცინა გულს; დღოქ არ და-
კრებდებო, როდესაც საწყლის
ცხვირად სისლი ვადონსუნუ-
ხებო, ეს ამავი მოხდა შუა ბა-
ნარში, ხოლო ერთი ალვას, სა-
დაც ვარშე არავინ დასწრებდა,
ერთ იყის; რამდენი ასეთი შეურა-
ცხუვა აღდგენ ალღო-მართალ
სოფლის უტარებ ხალხს?!

თავისმული

* **წინადაზნი.** სკოლის კურსზე-
გ. 22-ს ოქტომბერის ეკურსის წი-
რა-ითობის ვაგებტრანსებს საზო-
გადოების მიერ ეგველი სკოლი-
სთვის ახალი შენობა სოფელს წი-
არებში (გორის მხარე). 21, 22, 23
წინა დღეს ტელისიგან მიმობდა

და ს. წინარბეტი ქ. შ. წერ. კ.
ვაგებტრანსებს საზოგადოების ვა-
გებობის მხარდად წარმოადგენ-
ული პატრიკეული ივანე გიორგის
ძე რატიშვილი და მასთან ერთად
სკოლის მასწავლებელი ბ.ნი თო-
მა კელიშვილი, ტ. ფ. უც. მ.
სკოლის მასწავლებელი აგრეთვე
ბანი ღნ. კიკაძე, იმ დღე-
მის ბინათ ისტუმრა ბატონმა ოს-
ტებს ცხებებამ ს. ვაჟისიგან. აქე-
ნად ღილის 8/1 საათზე წინა-
რბში ამოვიდნენ, რომელიც ერ-
თი ვერსის მამბილა ყავისხევიც
ეცნ. აქ ეკვლისაში წიგნი დაიწუ-
რა 9/1 ზღ. მწიფეული ბინადე-
ბი და აღვადგინარე მღვდელი მ.
ცხებებამ მიუღს წარბაზი მეტ-
მწიფეობის და სისამაგობა ივა-
ნევის ქართლად: ბ.ნი ვაჟი, ც-
ხემ და კოტეხი. წინადაზნი აღლო-
რბოვი ეკითხობოდა ბოლოს და
დასწრებდა, მხოლოდ გულბები ნა-
კლებად, წრავა ვათავა თორბე-
ტის ნაგებარზე. დაიწყო ხარის რე-
ვა; ვაგებტრანს ეკვლისის დრო-
შობის, კლავებრების წინდელი,
ხატი და ლიტინათ ვაგებარბენ
სკოლის შენობისკენ, მაგალიძმა
ბოლომით და მღვდელი შეუბ-
ოლონი გელში გურით. შეურაჲს
გარს სკოლის შენობას, შევიდნენ
თივ ქლხში, აუტრახეს და ასხუ-
რა ათხმა მღვდელმა. მზავლი ე-
მეორის შემდეგ პატრიკეულმა ივ-
ანე გიორგისად სატიშვილი ფრი-
დასეულისმეორა სიტყვა წირობ-
სიტყა, რომელიცოცხად ვანაშ-
ტაში მწიფეობა სწავლა-ვანათ-
რბებს, მიუხედა და შედგენ გუ-
ნათელგობობის და სხვა... აგრეთ-
ვე წარუდგინა დამსწერ საზოგადო-
ების ახალი მასწავლებელი ამ სკო-
ლის, კველიშვილი და დაარწუ-
ნა შამენდლი, რომ ეს ნამდელი პა-
ტიოსანი ახალგაზრდა, რომელ-
მაც დიდი ყურადღება და სიყვ-
არული დიმიწარვა იმის წინა ა-
დგინებ სამსახურით, როგორც
ჩვენი, ვარეთვე იმ საზოგადოებას-
სი, სადაც მასხარებდობა. ერთ
და თქვენ გარწმუნებობა, რომ ამ-
ის თქვენც ძალიან უყვარხარია და
არავაჲსარს შრომის და დაჩაბებებს
არ მოვაკლებთო, აგრეთვე ვიმღო-
ნებო, —თქვეიც თქვეყარებთო. ამი.
სიანავე ხსოვთ: თქვენი მეტი არ
გვირდა რა, მხოლოდ შვილები ბე-
ჯითა ატარო სასწავლებელში და
დაღუტული სწავლასთა. ამის შე-
დგენ კიდევ სიტყვა წარბაზსაქე-
ბა—მა ოსტე ცხებებამ სწავლის
წინდელიწარუდგენ. შემდეგ ხალ-
ხის ეთხავა ჯავის და ნახამიწე-
ბი წინადაზნიდან წახალხებენ
პირველ საათზედ. კურსთებან სხვა-
თა შორის დასწრებენ: ბ. ალ. ქა-
რბელიშვილი, ახნ. შატრასაშვი-

ლები, ცალკლამანიძე, კიკაძე და
სხვანი, რომელიც სხვებთან დაწე-
ვი იქმნენ მასწავლებლის მიერ
ვაგებარბის სადღურ სკოლის შე-
ნობა სწორეთ მოსაწარბათა: კლ-
ხის ოთახი მოხლონი სინათლით,
ორი ოთახი სამსახურული მასწავ-
ლებლისთვის და წინ დიდი ბოლო-
ნი. ერთკ საგარის აქვს, მხოლოდ
ეს პაუზა საზოგადოება, სხვებთან
წარბებით ამ მხრივ დიდად მდ-
ენინება და არ მხარბობს, როგორც
შენაწინეთ, კიდევ და კიდევ სიმუ-
ფეული სკოლისისმი.

დამსწერი იხსნიე
* * **ფოთი.** უქსიასა ჯგანის წე-
რა, ვაგებარბენ თუ არა ფოთელე-
ბი, ეკვლისიანე ჯგანის წერაჲს,
მაშინვე ვაგებარბ ეკვლისა აგრეთ-
ველი ხალხით, შეიქნება შიგ ერ-
თი აურ-ზაურთ, ქლბების წივილ-
კივილი და კაცების ხარხარა კი-
ვილი ყოვლად მოუბრუნებდა ექ-
ცივენი და შეურაცხულობა აყენ-
ებდა ქლბებს და სხვა... ასეთი უქს-
იასა მოხდა მაგალი, გასული ოთხი
დამღებს ჯგანის წერაზედა, იგივე
ვაგებარბა დღეს კიდევ უარბობს.
ბ. მანკეივის ჯგანის წერის
დროს, სხვათა შორის მოხდა შე-
დღერ შეტყობა. შეჯგანს, ბ. ხუ-
რთაბი შედგენ სიტყვების მამა-
თაშორებუდა ბ.ვეკლესი ამ მოსუ-
ლხარით, ტელეფონთან ვინდა და-
ტრევილი და ამ სიტყვებთან ვანა-
წყობებუდა ფოსტის მიხედვით და-
ხათიანად ვაგანა შექმელს. შემდეგ
ვაგებარბა ეკვლისის ვაგებარბი გა-
ხურებელი სკოლი და ეცნა-ტყუა
ზორი გამომწერი ინტელეგიტ
შორის და მანან სტეგის ერ-
თმანეთს, სანამ გელი არ შეიჯე-
რებს.

სონსტ. ნილია.

სასამართლო მამონინი

მასწავლებელი დ. დუმბასასკმქ.
გუშინ სამოსამართლო პალატამ
დაადგინა შემდგერ ვანჩინება შე-
ნობა უკრალის სკოლის მასწავ-
ლებლის და დღეობას, რომელ-
საც ბრალდებოდა მასწავლებელი
ქლის შმაკოვის მოკვლის ვანზ-
რახე და რომელსაც საბოლოო სა-
სამართლოდ მიუსჯო დამწყვედვა
გვიგების საგადასმყოფის, ხოლო
პალატამ მიუსჯავა დღეობას ირ ვუ-
ტის გუბერნიის რ. ვადასილგება სა-
სამართლოდ ყოველივე დიღისგან
მამონინით, მაგრამ რადგან საქმის
გარემოებიდან სანას, რომ დღეობა
ემ იმ ვახად ძალზე აღდგებელი
ყოფიდა, ამიტომ ეთხავა ხელწი-
ფე იმპერატორის სწენებული სას-
ჯლის მაგერ და. დღეობამ დაწყ-
ებულად იქმნა ც. ლუბოვი ერთის
წლით, დღეობამ თავდობობს ქვეშ
ჯერ-ჯერობით ვანადაიფულდებუ-
ლია.

სამკურნალო ცნობა

გუბა და მისი შუაგვი. ციების
გამოსაცნობად ექიმები სიციხის სა-
ზოგადოება (ტერმოპეტრის) მხარობენ.
ტერმოპეტრის მხარება პირველად
მოხდა დღეობა მკურნალობა მემბრ-
ნი შეშობილი, რომელიც სწენებ-
მეტე საუკუნის დასწყისში სცხოვ-
რებდა. რამოდენიმე წლის შემ-
დგ: ესე იგი 1764 წ. მკურნა-
ლებმა: პიორბი და ბუიონ სრუ-
ლად სქირობდ სტენს ტერმო-
პეტრის მხარება. ექიმმა ვაგებარბ
ეს გრიადა სისარგებლო და სქი-
რო იარლი, 1839 წ. ვ. კრესლის
თვითით ვამოკვეყნა კიდევ და-
ხალხობით 1845 წ. ექიმები რა-
დერ ტრავუტ და ვუნდელიშვილი
ავაღმყოფებს ტერმოპეტრის სი-
ხი სულ ორჯერ უზომავდნენ დღე-
ობას, მხოლოდ წინა ღობა მკურ-
ნალები კი სულ მთელი ციების
ხანში მხოლოდ ან სახეჯრ და ან
ოჯახურ უზომავდნენ. დღეს ტერ-
მოპეტრის დიდი ყურადღება აქვს
მიქცეული რადგან უმობიარობა
მკურნალო მიუკლებელი საშუა-
ლებს ზღმინებელი ვამოკვილის
არ ღროს რამდენი ვრალსა სი-
ცხე აქვს ივანეჯობა, რომ იმის და-
გვარება ტრბოლის სწრფლებს.
ვაგებარბელები ვიცი, რომ იცე-
ბით ავადმყოფს სიტყვად დღეობა
6 ნიაროდ ეცვლებო, ხან ადუბ-
ტება და ხან სრულიად იმეტირება.

მაგალითად, საგრობად მკურნა-
ლებსიანად დამტკივებელია, რომ
დიღის 7 საათთან, ვიდრე 9 საათ-
თანად ავადმყოფს სიტყვად უფრო
უმატებო, შუადღის უკან, ისევ მა-
ტებას უწყებს. ამიტომაც ვიცი თვალ-
კური უდენებია ციხე-ცხებების
ავადყოფისთვის ის ადგილია მიხე-
დება, რომ საღამათი სიტყვად
ულს მეტად შეაშფოთებს ხოლმე
და თითქმის უფროთ ხარბში
ბოადეს. არც ყველა სარ აუბანას
აქვს ერთნაირი ტემპერატურა, სა-
შუალო ვანის ციკ; ცელსის სი-
ციხის საზოგადოება 36 გრადუსი აქვს,
ხოლო რომელიც სრულიად უზა-
ბო და ვანმდელი აქვია 37.5,
37.6 გრადუსი აქვს იმავ ცელქის
ტერმოპეტრის. აღბანობის ავადმ-
ობობის შინაგან წარბელები უფ-
რო მეტი სიბოთ და სიმუხრეულია
მოთავსებული, ვიდრე ვარგანა სა-
წილეთში, ამიტომაც საშუალო
რიცხვს ვასაგებოდ ტერმოპეტრის
იღებებში უტეგებენ.

ამ მოსაზრებით, ვამოჩენილობა
მკურნალო მკურნელობა ციხე
რამოდენიმე კლსებთან დაწარმო-
და „ხანა ციხეობა“ და ხანა, როდესაც
სიტყვად 36 გრადუსზე ნაკლებია,
რომელსაც „კოლდასაჲსუბა“ (co-
llopsus); სიტყვად ციხის ხანა—
38—38.5/ ცელსის ტერმოპეტ-

რომ. საშუალო 08,5—39,5 მმ-იანი 39,5—40,5 ზომიერების გადსული 43 და კიდევ მეტიც.

„კოლონიალიზაცია“ ანუ ჩვეულებრივ ტექსტურატორზე დაკლებული სიტყვ: შედავების ხანა—36—38% ტელ. ტერ. სურული და ელ. რეზინის 35—38%, სასიკვდილო ხანა—38%, რომელიც უფრო ნაკლები სიტყვ გამოიწვევს.

მეორედი ვერცხვარული ამბოხ: „მე ვერცხვარე მქონდა“ შეზღვევა სხვადასხვა ფაქტორებზე, რომლებსაც 44,8 გრადუსი სიტყვ ჰქონდა, თუმცა არც ერთი მათგანი არ შეიზღვეოდა სურს და ვერცხვარე. აღდგე თი თანამდროვე მეცნიერებისა და ლაბორატორია, რომ თუ სიტყვ 42° აღემატება და ან 32° მდე დაიწია, ორივე შეზღვევაში აივალყოფს ფეხი სამარეში უღებია.

ციგება არ გვირად მოქმედებს აღმინაზე, ერთგვარი ციგება შეზღვევებისავე უმატებს სიტყვს, ისე რომ რამდენიმე საათის განმავლობაში 40° გრადუსამდე აღის, შემდეგ სხვადასხვა ციგება, რომლის წარმოება მეტად აწელებდა, ხოლო მეორე გვარი ციგება ადამიანის სხეულში დღიური ზეულებრივ ტექსტურატორის სიტყვებში რაიმე აშრობს სისხლს და 32° ჩამოდის, რომლის შემდეგ იგივე გაუმძლარი სიკვდილი.

პროფესორი ეუტე ციგების ორკლასად ჰყოფს: 1, ნაშრომი ციგება და 2, რომელსაც სხვა სწავლებასთან აქვს დამოკიდებულება. პირველი განაივლებდა რამდენიმე კატეგორიაში: 1, ციგება ვადადებები; 2, დრო-გამოშვებითი ციგება მუწუთიანი. ვადადებები ციგება კიდევ განიყოფება ექვს ნაწილად: 1, სახადი; 2, საოფლო ციგება; 3, შვიდი კორი; 4, ჰეობის ციგება, 5, მობრუნებული ციგება და 6, დრო გამოშვებითი ციგება ცხელ ქვეყნებში. დრო-გამოშვებითი ციგება ოთხ-ხეობის: 1, ყოველ დღიური 2, ორ დღიური; 3, ოთხ-დღიური და 4, ჰეობის ციგება. მუწუთიანი ციგებაც თავის შხობი ზეუ სხვა და სხვა გვარი სწავლებასთან შეზღვევა: 1, ყველი; 2, წითელი; 3, ზურ-ყველი; 4, საოფლოთანი-თება და 5 ქვეტი.

ივ. ვათლო (შეზღვევა იქნება)

ყურმოკრული საუბარი

— მე ეს კარგად ვცნობა შეთანხმება ვერცხვარე, რომ მზათა ვარ შენს ხეგებაში სული დაგვიტოვებ. — ნას ამბო, ლეონთა დადიანის, ხუთი წელიწადი გეყოფა კიდევ ხეგებაში წყნარდგამისა! უნაყუს ერთ-ეულმა ცოლამ.

— გამომივყავო ეს შტეკრია. — არ შეშინდა! — მამ ჩემს საცოდავს რომ არ მოსისოს! — თუ არ მისწონს-და, თითონისა-რეცეფ გამოივყავო; თქვე დალოცვა-ლო!

ერთი გვჯეჯეა მივადე კბილის ეჭმან კბილის ამისავე-და. ეჭმამ ერთ წუთში ამოყო კბილა ისე, რომ ტე-ვედა სრულად არ უცნებია გვჯეს. ეჭმამა მსენა მისისთავა.

— ნას არსებ, შე დალოცვა, ამ ერთ წუთში მსენა უნდა მოგეცე ჩემი ხახვა დაღვა მიუფა ერთა წინეს ხახვა ცეკურობის სოდე კბილის ამოფასზე და წვედაზე სანასის და კბილის ამისავეს სულ ორ ჩანს სი-მანს ვაქვე.

ა მ რ ა ნ ა ლ ი ა ზ ა ნ ა ლ ი

ვინც დანჯად დაღს, ის ფეხ მუკარა.

ის ჯამანი ბეზღანია, რომელსაც ბეგრისა და ცრტას ქონს ერთხანად ვეყოფილავს.

სიციფსეჯ ზემოთაა, სოფო საკე-ღღა-ეო სისამდევა.

მუკეფრად დროვას და ერთად მო-როტი.

როგორთავე კლეტეს გასაღები სინას ამეკარაფე მოძღვრებას სკიათხი არ-დევის.

ვევლაზე აჯავად და სმირად გავი თავის თესე ტუტევის.

გასსივდეთ, რომ მიწავსება და ქე-შინარდეთ, რომასწორთა შექვლებთან; სმირად და მშუადანამათა ერთხან-სწრთს ზეკუნიეთან, მსოფლად ბორ-ტეპას-ეო მომავად არა ქვეს.

დღეებშეხი

(რუსეთის დავუზაო სააგენტოთა) ში ოქტომბერი

ამბობენ: შავი კირის საწინააღმდეგო კომისიისაგან: სამარ-ყანდის ოლქის სოცელ ანობში საზომარ სერის ვაჭრის ვამო, კომისიის თავმჯდომარე მისი უმჯალ-ღესმა ჰობინე ოლქესანდრე პეტრე ძე ოლქდნუბურის სასარყანდის წყიდა ღრისიგებათა მისაღებლად, წინა რომ არ ვაგერკეფის. 18 ოქტომბერს, ლივანოში, მის უმა-ბრძესობას ვარდაცეა უმჯალღესი სარყანდის თუ როგორ უნდა შესას-რულის მინდობილობანი, მივიღარა 26 ოქტომბერს სამარყანდის,

კომისიის თავმჯდომარემ ნახა, რომ ანობში უფვე საავადმყოფო; ა რიგისამერი არის მუხლუღელი, ხარ სოფლების შხირე, ამასთანავე საქებიო სათავაყურე ადგილები დაინშნული ახლოს ღებებარ სოფ-ლებში მარბილთა და ტრუვევიანი ავღლომარე მკურნალოვან სერე ალიორბული მუწუციანდ შავ კირად. უფრო ზედმიწევნით: გამო-სყვივად და ყველა სერის უფრო რიგინად დასაყენებლად, ანობში შე-გავზავნილი—სვეციოლისტი—მაქ-ტრიოლოგი, ოლქენტი სიმ-პერატორი სახმებერო აკადემიის, მელიტინის ოლქტორი ლეკინი; რომელიც ინსტრუქორი შესწავლა-რომელიც ინსტრუქორი სერისა-რისა, სამხედრო გუბერნატორისა, ბუხარისა საპროკურორ ვაენისა, აღმინისტრაციის მოხელეთა და ექიმთა არხის მოსმენის შემდეგ კომისიის ღრისიგებათა მიღებულ-ლი: სერინი ავღლის ვარშეოო არსებულ საქებიო სათავაყურე ად-გილები იმ ანავარბოთ, რომ მო-მავალი ანობშიადა სენი არ გ-ღველებს ურეკუსტარის შხარისა და ბუხარისაგან; მსწრაულ მოსიარულ-სე სერის რაზმებს ვანუწვეტ-ბე უნდა თავოღებრონ სხვა და სხვა ავღლებში ბუხარისა, ხევა-სა, კასპის იქითა ოლქსა და თურ-ქესტარის შხარეში. ვერობის რუ-სეთი რათა ურეზუფენდებელი იქმ-ბო სერის შეზენიდავარ, საყურე-ნალო მეთავალყურეთა დაღებნი-ლი კასპის იქითა შხარის და აღი-ჯაბის იქითა გზებზე, კასნარ-ოვლში, კასპის ზღვის ნაპირებ-ზე და ასტრახანში; მეტი ყურად-ღობა მიეცეპოლი კასპის ზღვისა და მისდრეფე ამერქადარის გზების და სილთაფეზე; ყოველ შემთხვეო-სა სავთის მიპერის მთავარ ქალაქებ-ში სათადარბო ქებებში, ვერე-სო-ლები და ბებია ქებებში არიან მო-წვევლები, რომელთაც ვერე თა-ვილი საქმეს არ ამორბენ, მაგ-არ ამ პირველ საქორებისთანავე და-წინაშეს ადგობს უნდა წვიფენდ; სათადარბოე ჩარკიხუდინ არიან ვერისიქებიდა 80 ვერე მორე ქალი; მსწრაულთა კიდევ ვერებინი. იერ-სერის მიერ ვამოღორილი ასატურ-ლი მასალა ხაქინთა ინსტრუციან-ბარს ვამოწრებო და რომელნიმე მისაღება საქსპერებინტი მელი-ტინის საიმპერატორი ინსტრუტ-ში. ექიმებს მიწრული აქეო ხაღს დაღებდა მისეტი არის შესახებ და ვინც მოისუფებს, დაღებერ-ღელეფე უკერან.

ანობში 8 ოქტომბრამდე 357 მსხობრებთანავე 219 მოკვდა; მას შემდეგ 21 ოქტომბრამდე ავღ-გახდა 19; მოკვდა 14; ეხლო ავღ-არის 14. უკანასკნელ ორი დღის

განმავლობაში—29 და 23 ოქტომ-ბერს—არაფერ გამხდარა ავიდა. ახლო-მასლო სოფლებში და სა-მარყანდის ოლქისა და ბუხარის დაწაშენს ადგილებში მუშობილია-ნობა.

მადონტრო. ვე შინდლო არ-ჩემავებლად წარმომავდებელი პა-ლატისთვის 180 რესპუბლიკელია არჩეული და 166 დემოკრატორ, ვერცხლის ფულის ნომზე რესპუბ-ლიკელი და სხვანი სენაში რეს-პუბლიკელითა უმრავლესობაა არ-ჩემული.

პარჩი. ვეზუბოთ ვავრწუნე-ბენ, რომ აღმართობა კრებამ ვარ-დასწვევია; შევიღებენ 100 სა-თადარბო ვერე მსოდ იყვის ზღვა-ში ვასესვლებო.

სანდა. შავკირ-ფაშას მოხთო-ვეს, რომ 15 (3) ნომერის ოსმა-ლეთის ყველა ავიტერბა, ვაჩისთ-აკიბა იმ ვალარამა; ვარეფე სუ-დალი მყოფ სახმებლო გეგებმა უყოფოდ დასტორეო კონტროლი. ოსმალეთის სახმებლო მასლის, რომელიც უქმუნდებლად რჩება, აღ-მირალები ჩინარბებენ. ოსმალეთის დროშას ჩამოღებენ.

შენდა. ლუკენის ვასამართ-ლებს დაიწყო. ის უარს ამბობს, რომ ამ საქმეში თანაზირი არაფერ მყოლიაობა, მაგრამ შვიკორბენ, რომ ავტორის იმპერატორის მო-კვლა მარტო იმისი საქმე არ ყო-ფლია.

ვანიჩება ვამოვადებს: მიუღს სიციხლში ციგები დაწვევება.

პარჩი. ესანია-აბერეთის კო-მისია. ამერკელები მიერ წარ-ღენილი ქალღელი უარს ჰყოფს ესანელების წინაღობებს; ამერ-კელები ისევ უარს ამბობენ—ყუ-ფის ვალს ჩვენ ვერ ვიპირებოლი და ფოლითა ურეზუფენის შვერ-თებს ახთალოებენ, რაზედაც ეს-პანდლები არ სთანხმებინან.

გენსხლბეანი

ეულებე „ქინთის ფურცლის“ რედაქციოში თავ-ფასისა სახალო გამოცემებისა: თვ. ავთა ზუჯუჯუკო — 2 „ ლუკენის რესპუბლიკა — 2 „ სასარსიოსი შეფ და ქარ-თა — 2 „ გელო ტავა — 2 „ ვანიჩა ბაბადათაიკე — 2 „ ზინე ცალს ასეგამოწრის, მა-ნაწივ დავთობა ორან მანასი. მსურველს მაქსიმოვან. ენისის ფურცელს რედაქცია. (30—18)